

V mednarodni akademski skupnosti izhaja vedno več znanstvenih revij. Nastajajo v želji, da bi izdajatelji lažje sporočali svoja raziskovalna, pedagoška in druga spoznanja v domači in mednarodni skupnosti. V Sloveniji na področju etnologije in kulturne antropologije izhaja več revij. *Etnolog* (1926–) je revija Slovenskega etnografskega muzeja, najpomembnejše muzejske etnološke in antropološke ustanove. *Glasnik slovenskega etnološkega društva* (1959/1976–) je postal osrednji cehovski znanstveni in strokovni informator. *Traditiones* (1972–) urejajo na najpomembnejšem in največjem etnološkem zavodu, Inštitutu za slovensko narodopisje ZRC SAZU. Slovensko antropološko društvo izdaja revijo *Anthropological Notebooks* (1995–).

Leta 1999 je bila na Oddelku na etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani ustanovljena *Zupaničeva knjižnica*, njen prvi urednik pa je bil Rajko Muršič. V zbirki je doslej izšlo že 52 monografij in zbornikov. Etnologi in antropologije na Filozofski fakulteti, ki sodelujemo pri najrazličnejših revijah kot avtorji ali članice uredniških odborov, smo si sčasoma zaželeli še svoje revije. Ena izmed bistvenih zamisli, ki je botrovala njeni ustanovitvi, je strnjeno predstaviti sodobne teoretske okvire, raziskave ter uvide domačih in tujih raziskovalcev in raziskovalk s področij, ki jih v svojem izobraževalnem poslanstvu naslavlja Oddelek. V ospredje revije stopajo vsebinske usmeritve Oddelka oziroma njegovih sodelavk in sodelavcev ter študentk in študentov, čeprav so seveda dobrodošli tudi drugi predlogi in prispevki. V uredniški odbor revije smo za zdaj lahko vključili le sodelavce in sodelavke Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo, kmalu pa bomo povabili še druge raziskovalke in raziskovalce.

Izdajanja revije smo se drznili lotiti tudi zato, ker sta Univerza v Ljubljani in Filozofska fakulteta v zadnjem desetletju dosegli velik napredek v založniški dejavnosti, tako po številu naslovov kakor v vsestranski podpori urednikom in urednicam ter avtorjem in avtoricam knjig in revij. Internet nam gre pri tem na roko, saj zelo poenostavlja nastajanje publikacij in povečuje njihov domet. Revije tako formalno ni težko ustanoviti, težje jo je vsebinsko ohraniti. Odločili smo se za splošno, ne področno specifično usmeritev znanstvene revije in za njeno izključno spletno izhajanje v slovenskem ali angleškem jeziku.

Večina uredniških, recenzentskih in lektorskih postopkov poteka v digitalni obliki, in sicer prek platforme OJS (ang. Open Journal Systems), ki tako avtorjem in avtoricam kakor urednikom in urednicam omogoča spremljanje recenzentskega postopka. Navodila, ki naj jim sledijo avtorice in avtorji, ki jih zanima [prijava tematske številke](https://journals.uni-lj.si/svetovi-worlds), so dostopna na spletni strani revije (<https://journals.uni-lj.si/svetovi-worlds>); tam so prav tako dostopne [smernice za avtorice in avtorje prispevkov](#).

Izbrano ime revije sledi sodobnim ontološkim in fenomenološkim usmeritvam: *Svetovi/Worlds* so zavezani humanistični enotnosti sveta, vendar spoštujejo različnost bivalnih okolij, vrst, izkušenj, relacij, tradicij, dilem, razlag, raziskovanj, rešitev, čutenj, oblikovanj družbenih skupin, procesov, identitet in pomenov. Razen poudarka na temeljnih usmeritvah revije (etnologija, antropologija, folkloristika in sorodne discipline) avtorjem in avtoricam ne postavljamo disciplinarnih, tematskih, časovnih in prostorskih omejitev. Pri pisanju in urejanju besedil se nam zdijo pomembnejše etnografske izkušnje, teoretska konsistentnost, primerjalnost, sintetičnost in aktualnost.

Bralce, bralke, avtorje in avtorice spodbujamo k oblikovanju tematskih števil ali tematskih sklopov v posameznih številkah. Hkrati k oddaji besedil vabimo tudi avtorje in avtorice, katerih prispevki se ne umeščajo v tematsko oblikovane sklope, saj bo vsaka številka v ločeni rubriki predstavljala tudi vsebinsko nepovezane znanstvene članke. V revijo bomo uvrstili tudi recenzije aktualnih strokovnih in znanstvenih del ter poročila o različnih dogodkih, raziskavah, razstavah, delavnicah in podobno. Za nekaj prihodnjih števil so vsebinske usmeritve že začrtane: prva številka je posvečena folkloristiki, v drugi številki boste lahko prebrali o večvrstni družbi, tretja številka pa se bo usmerjala v polje religije, spiritualnosti in ritualov.

Prva številka revije *Svetovi* prinaša prispevke slovenskih folkloristov in folkloristk, ki so decembra 2021 sodelovali na drugi bienalni slovenski folkloristični konferenci z naslovom *Aktualne raziskave v slovenski folkloristiki*, ki jo je na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo organizirala Mirjam Mencej. Po konferenci so bili nekateri raziskovalci in raziskovalke, ki se ukvarjajo s slovstveno folkloro, ljudsko glasbo in plesi ali pa pomembno prispevajo k njihovem ohranjanju in širjenju ter zavedanju njihovega pomena, povabljeni, da za potrebe revije napišejo izvirna znanstvena oziroma strokovna dela. Številka prinaša devet prispevkov, ki si zastavljajo zelo različna raziskovalna vprašanja ter obravnavajo različne vrste in žanre folklore – od pripovedne in pesemske folklore, do kratkih folklornih obrazcev in ljudskih plesov, od pravljič, povedk, pesmi, do pregovorov in frazemov. *Marija Stanonik* tako na podlagi kritične analize dosedanjih praks razmišlja o vlogi in pravicah pripovedovalca, zapisovalca oziroma zbiralca in predvsem redaktorja, urednika in raziskovalca folklornih pripovedi. *Kristina Radomirovič Maček*, ki se v svojem članku prav tako ukvarja s folklornimi pripovedmi, se osredinja na teorije zarote o COVID-19, ki jim je na slovenskem spletu sledila v času epidemije. *Saša Babič* se posveča pregovorom o alkoholnih pijačah ter v njih prepoznava odnos slovenske družbe do alkoholnih pijač in alkoholizma, *Matej Meterc* pa na podlagi spletne anketne raziskave obravnava do sedaj skoraj spregledani žanr kratkih folklornih obrazcev, in sicer nekonvencionalne frazeološke replike. *Marjeta*

Pisk na primeru vuzemskih plesov in iger v Metliki in njihovega razvoja kritično razmišlja o vlogi folkloristov v procesih dediščinjenja. *Marija Kozar - Mukič* z vidika medjezikovnega prepletanja v pesmih porabskih Slovencev analizira zbirke porabskih ljudskih in cerkvenih pesmi. *Martina Piko - Rustia* podaja zgodovinski pregled zbiranja slovstvene folklore med slovensko govorečimi prebivalci na avstrijskem Koroškem z vidika vloge, ki jo ima ta v iskanju in ohranjanju etnične identitete, kulture ter v utrjevanju slovenskega jezika, v novejšem času pa tudi kot »žive dediščine«. Na koncu *Susanne Weitlaner* in *Luigia Negro* v krajših strokovnih prispevkih prikažeta še delovanje slovenskih društev ter njihove dejavnosti za ohranjanje slovenske folklore, jezika in kulture na avstrijskem Štajerskem in v Reziji.

Vljudno vabljeni, da se nam pridružite pri spoznavanju in ustvarjanju *Svetov*.